

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ**

**МЕТОДИКА
КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ ТА
КОНСТРУКТИВНО СХОЖИХ З НЕЮ ВИРОБІВ**

Затверджена рішенням розширеного засідання секції НКМР міністерства Юстиції України з проблем трасології та судової балістики із залученням членів Координаційної ради з питань судової експертизи.

Протокол від 15.01.99 року

Зі змінами та доповненнями відповідно до вказівки МВС від 21.08.99' № 19/330

1. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

1.1. Холодна зброя - предмети та пристрої, конструктивно **призначені** та за своїми властивостями **придатні** для **неодноразового** завдання тяжких (небезпечних для життя у момент спричинення) і смертельних тілесних ушкоджень (в подальшому - "ураження цілі"), дія яких заснована на використанні м'язової сили людини

За конструкцією та способом нанесення тілесних ушкоджень холодна зброя розподіляється на:

- **зброю безпосередньої дії (клинкову, неклинкову, комбіновану);**
- **зброю опосередкованої дії (метальну).**

1.2. Клинка холодна зброя - предмети та пристрої уражуючим елементом яких є клинок.

1.3. Неклинкова (ударно-дробильна) холодна зброя - предмети та пристрої уражуючим елементом яких є ударна частина (частини).

1.4. Комбінована холодна зброя - предмети та пристрої, у яких в одне конструктивне ціле поєднані уражуючі елементи, характерні для різних типів холодної зброї (наприклад, кастет-ніж з клинком та ударною частиною).

1.5. Метальна холодна зброя - предмети та пристрої, які призначені для ураження цілі на відстані.

Метальна холодна зброя розподіляється на:

- **просту метальну холодну зброю (ураження цілі обумовлено її контактом з предметом, який отримав направлений рух внаслідок безпосереднього прикладання до нього м'язового зусилля людини - металні ножі, сюрікени та ін.);**
- **механічну холодну зброю (ураження цілі обумовлено її контактом із снарядом, який отримав направлений рух внаслідок прикладання м'язового зусилля людини до механічного пристрою - луки, арбалети, праші, тощо).**

1.6. Не є холодною зброєю вироби господарсько-побутового, виробничого, спортивного та іншого призначення, які схожі з холодною зброєю за зовнішнім виглядом та/або конструктивно, проте не мають всього комплексу суттєвих ознак, притаманних холодної зброї, які наведені у п.1.1.

Зокрема, не відносяться до холодної зброї вироби спортивного, бутафорського та сувенірнього характеру, які суттєво відрізняються за своєю здатністю до ураження цілі у порівнянні з їх найближчими бойовими чи мисливськими аналогами.

1.7. Види холодної зброї:

- **бойова;**
- **мисливська;**
- **кримінальна.**

1.7.1. До бойової холодної зброї відноситься зброя, що призначена і придатна для смертельного ураження цілі при вирішенні бойових та оперативно-службових завдань державними та іншими **ЛЕГІТИМНИМИ ВІЙСЬКОВИМИ** або **ВОЄНІЗОВАНИМИ ФОРМУВАННЯМИ** чи знаходилась в них на озброєнні.

1.7.2. До мисливської холодної зброї відноситься зброя, призначена і придатна для смертельного ураження (в т.ч. добивання) звіра, в умовах промислового або спортивного (в тому числі підводного) полювання.

1.7.3. До кримінальної холодної зброї відносяться виготовлені кустарним або саморобним способом предмети та пристрої, які призначені для завдання тілесних ушкоджень людині і не мають аналогів серед бойової та мисливської зброї.

1.8. Види незакінчених виробництвом предметів (пристроїв), які не є холодною зброєю.

1.8.1. Заготовка - предмет, який має в наявності формальні ознаки холодної зброї, але ще не одержав властивостей, які дозволяють його використовувати в такій якості, і для забезпечення свого призначення потребує значної доробки.

1.8.2. Напівфабрикат - предмет, який оброблено настільки, що ним вже можливо ураження цілі, але він ще не має зручності утримання або є небезпека ушкодження руки виконавця удару внаслідок незавершеності виробу.

2. КРИМІНАЛІСТИЧНІ ВИМОГИ ДО ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ

2.1. Визначення належності до холодної зброї.

Належність до холодної зброї визначається за наявністю у предмета (пристрою), який знаходиться на випробуванні, сукупності таких загальних криміналістичних ознак:

- **призначеності** для ураження цілі;
- **придатності для неодноразового** ураження цілі.

Всі інші предмети (пристрої), у яких повністю або частково відсутня хоча б одна з цих загальних ознак, до холодної зброї не відносяться.

2.2. Призначеність предмета (пристрою) для ураження цілі визначається за наявністю сукупності конструктивних ознак, які дозволяють віднести його до певного різновиду холодної зброї.

До такої сукупності конструктивних ознак входять:

- наявність елементів певного виду, форм та розмірів;
- спосіб з'єднання елементів.

Призначеність предмета (пристрою), який випробовується, для ураження цілі визначається в результаті встановлення збігу притаманній йому сукупності конструктивних ознак із сукупністю конструктивних ознак відомого різновиду холодної зброї при порівнянні з відомими аналогами певних різновидів холодної зброї, у якості яких виступають натурні зразки з криміналістичних та інших колекцій, описи та зображення різноманітних зразків холодної зброї в офіційній довідковій та спеціальній літературі, комп'ютерних базах даних та з урахуванням даних фірм-виробників.

Сукупності необхідних конструктивних елементів для окремих видів та типів холодної зброї, а також декотрих типів виробів господарсько-побутового призначення надані у "Додатках".

2.3. Придатність випробуваного предмета (пристрою) для ураження цілі визначається за наявністю **технічної забезпеченості** як окремих елементів, так і конструкції в цілому, а також за **достатністю** його уражуючих властивостей.

2.3.1. Наявність технічної забезпеченості конструкції в цілому і окремих елементів предмета (пристрою) визначається в

результаті встановлення:

- відповідності розмірних, ергономічних, міцносних (як відносно елементів об'єкту, так і відносно їх з'єднань) та інших технічних характеристик досліджуваного предмета (пристрою) як в цілому, так і його складових, - стандартам (ДСТУ та ін.), технічним умовам (ТУ), а при відсутності нормативно-технічних документів - параметрам відомих аналогів даного різновиду холодної зброї;
- безпечності та зручності його використання при застосуванні у спосіб, характерний для найближчого аналогу холодної зброї (перевіряються експериментальне);
- можливості неодноразового використання (перевіряється експериментальне).

Для клинкової зброї, в зв'язку з цим, встановлюється спосіб кріплення клинка, зручність утримання зброї у руці, безпечність нанесення визначених по силі та напрямку ударів.

Для арбалетів та луків: можливість ведення прицільної стрільби; відповідність міцносних характеристик як конструкції в цілому, так і окремих деталей предмета (пристрою) вимогам Державних стандартів, ТУ, діючих в Україні, а також міцносним характеристикам аналогів даного різновиду зброї.

Перевірка міцності конструкції предмета (пристрою) в цілому провадиться за вимогами, які передбачені цією Методикою (див. п.4) згідно до існуючої нормативно-технічної документації.

Отримані результати оцінюються за ступенем їх впливу на міцність конструкції зброї та можливість багаторазового застосування, а також безпечність її застосування та зниження уражуючих властивостей.

Примітка. В результаті аналізу технічних умов на виготовлення різноманітних зразків холодної зброї чи криміналістичної практики, цією Методикою встановлені мінімальні розміри та інші припустимі технічні характеристики холодної зброї, а також найбільші припустимі розміри та аналогічні характеристики для декотрих типів виробів господарсько-побутового призначення, які конструктивно схожі на таку зброю. Ці дані наведені у вигляді Додатків до Методики.

До прийняття Державних стандартів України на холодну (в т.ч. металеву) зброю порівняння технічних характеристик конкретних зразків провадиться з діючими в Україні стандартами і технічними умовами, а також техніко-криміналістичними характеристиками на окремі види та типи такої зброї і конструктивно схожі на них вироби, які вміщені в якості Додатків до даної Методики.

2.4. Достатність уражуючих властивостей предметів (пристроїв), які досліджуються, визначається в результаті встановлення можливості неодноразового ураження цілі при використанні предмету (пристрою) визначеним для конкретного типу холодної зброї способом.

Можливість нанесення таких ушкоджень перевіряється експериментальне згідно до встановлених цією Методикою критеріїв.

2.5. За результатами проведених випробувань предмета (пристрою) встановлюється наявність сукупності криміналістичних ознак та робиться висновок щодо його належності до певного різновиду холодної зброї, а в разі відсутності необхідної сукупності характерних для такої зброї ознак (хоча б по одній з визначальних ознак встановлено невідповідність вимогам до холодної зброї) - до певної групи виробів господарсько-побутового призначення.

Під час аналізу виявлених криміналістичних ознак треба приймати до уваги те, що **визначальною** для визнання конкретного предмета (пристрою) холодною зброєю є сукупність ознак:

- **основне цільове призначення;**
- **конструктивні особливості уражуючого елемента** (наприклад, для клинка - форма, розміри, загострення леза, форма та розташування вістря відносно поздовжньої осі);
- **конструктивні особливості руків'я** (зручність утримання, наявність, форма та розміри утику або обмежувача);
- **конструктивні особливості з'єднання руків'я з уражуючим елементом;**
- **міцність та пружність конструкції в цілому;**
- **можливість ураження цілі.**

3. ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНІ ВИМОГИ ДО ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ

3.1. Цією Методикою встановлюються такі загальні техніко-криміналістичні вимоги до холодної зброї.

3.2. Клинкова холодна зброя, комбінована холодна зброя з клинком (клинками):

3.2.1. мінімальна довжина клинку - не менше, як 90 мм;

3.2.2. мінімальна товщина клинку - не менше, як 2,6 мм;

3.2.3. мінімальна твердість клинку, що виготовлений із вуглецевістої сталі - не менш, як 50 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, якими встановлені інші значення твердості);

3.2.4. мінімальна твердість клинку, що виготовлений із корозійностійкої сталі - не менш, як 45 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, якими встановлені інші значення твердості);

3.2.5. кут загострення леза - не більше як 30 град.

Примітка: Довжина клинків визначається вимірюванням відстані від вістря до обмежувача (утику руків'я).

3.2.6. Вимірювання товщини обуху провадиться у найтовшому місці клинка.

3.3. Неклинкова (ударно-дробильна) холодна зброя.

3.3.1. Проста ударно-дробильна зброя (монолітні предмети - кастети, дубинки та ін.) повинні бути виготовлені з матеріалів, які забезпечують неодноразове застосування без пошкодження (руйнування) предметів.

3.3.2. Складена ударно-дробильна зброя (предмети та знаряддя, які складаються із різних за функціональними властивостями частин - кистені, нунчаку та ін.) повинні бути виготовлені з матеріалів, які забезпечують неодноразове застосування без пошкодження (руйнування) предметів.

З'єднання (мотузка, шнур, трос, ланцюг та ін.) складеної ударно-дробильної зброї повинні витримувати мінімальне навантаження на розрив -100 н (10 кг).

3.4. Метальна зброя.

3.4.1. Проста метальна зброя:

- з клинковим уражуючим елементом або елементами (типу ножа) - вимоги до клинків згідно до п.п. 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4;
  - з металевим уражуючим елементом або елементами - вимоги до уражуючих елементів згідно до п.п. 4.2.3, 4.2.4;
- 3.4.2. **Механічна метальна зброя** (в т.ч. луки та арбалети):
- зусилля натягу тятиви - більш, як 196 н (20 кг);
  - з металевим уражуючим елементом або елементами - вимоги до уражуючих елементів згідно до п.п. 4.2.3, 4.2.4;

4. ПОРЯДОК, ЗАВДАННЯ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

4.1. Підготовка до досліджень складається з таких етапів:

- відбір об'єктів, що підлягають дослідженню (при наявності партії однакових виробів);
- вивчення нормативно-технічної документації (при наявності);
- підготовка приборів контролю та необхідних для їх роботи матеріалів.

4.2. Усі випробування об'єктів провадяться при нормальних кліматичних умовах:

4.3. Перед випробуваннями об'єкти (предмети та/або пристрої), матеріали та вимірвальні прилади витримуються щонайменше на протязі двох годин в нормальних кліматичних умовах.

4.4. Завдання досліджень.

Встановлення фактичних характеристик наданого на випробування предмета (пристрою) та їх порівняння з критеріями призначеності та придатності для ураження цілі.

4.5. Показник, що оцінюється.

Наявність сукупності криміналістичних ознак, на основі якої встановлюється належність випробуваного предмета (пристрою) до конкретного різновиду холодної зброї.

Відсутність сукупності необхідних визначальних ознак холодної зброї дозволяє віднести зразок до визначеної групи виробів - господарсько-побутового призначення, які конструктивно схожі з такою зброєю.

4.6. Порядок проведення дослідження.

4.6.1. Огляд предмета (пристрою) та ознайомлення з супроводжувальною документацією. На цьому етапі:

- проводиться огляд предметів (приладів) з метою визначення його загального стану;
- визначення правильності оформлення матеріалів, що надані на дослідження.

4.6.2. Визначення технічної забезпеченості для ураження цілі.

4.6.2.1. Визначення характерної сукупності конструктивних елементів. На цьому етапі проводиться:

- фіксація зовнішнього вигляду предмету (пристрою);
- встановлення форми уражуючих та інших елементів (в т.ч. гостроти заточки леза);
- вимірювання його загальних розмірів та розмірів елементів;
- встановлення способу з'єднання елементів;
- визначення способу дії уражуючих елементів;
- встановлення виду матеріалів, з яких виготовлено предмет (якщо він монолітний) або елементи предмету (пристрою), в т.ч. елементи кріплення складових частин.

4.6.2.2. Порівняння з аналогами, встановлення належності предмета (пристрою) до певного класу, виду та типу. Перевірка відповідності розмірних та інших конструктивних особливостей предмета (пристрою) техніко-криміналістичним характеристикам, вміщеним у якості додатків до даної Методики, а при відсутності їх - визначальним техніко-криміналістичним характеристикам відомих найближчих аналогів конкретного різновиду холодної зброї. На цьому етапі випробувань провадяться:

- порівняння форми, розмірів та конструкції предмету (пристрою) з формами, розмірами та конструкцією відомих зразків холодної зброї та предметів господарсько-побутового призначення;
- порівняння основних технічних характеристик предмету (пристрою) з основними техніко-криміналістичними характеристиками відомих зразків холодної зброї та предметів господарсько-побутового призначення;
- визначення безпечності використання предмету (пристрою);
- визначення можливості ураження цілі.

При повному збігу або несуттєвих розбіжностях порівнювальних ознак досліджуваного предмету (пристрою) і ознак найближчого аналогу холодної зброї робиться висновок про наявність у досліджуваного предмета технічної забезпеченості для ураження цілі.

При суттєвих (таких, що перешкоджають ураженню цілі типовим для найближчого аналогу холодної зброї способом) розбіжностях, робиться висновок про відсутність у досліджуваного предмета технічної забезпеченості для ураження цілі.

Якщо предмет (пристрій) не має технічної забезпеченості для ураження цілі, він визнається таким, що не відноситься до холодної зброї (з зазначенням його групової належності до конкретного виду предметів господарсько-побутового або іншого призначення) і подальші випробування не проводяться.

Примітка 1 (вказівка МВС від 21.08.99 № .9/3302) Якщо предмет має всі ознаки бойової зброї (повністю відповідає визначенню, наданому в даній Методиці), то подальше дослідження не провадиться, а предмет визнається холодною зброєю.

Примітка 2 (вказівка МВС від 21.08.99 № .9/3302) Якщо предмет має всі ознаки кримінальної зброї (повністю відповідає визначенню, наданому в даній Методиці), то криміналістичні вимоги щодо конструктивно-міцностних характеристик, необхідних для визначення його холодною зброєю, можуть бути знижені до 50 % від зазначених у даній Методиці.

4.7. Визначення достатності уражуючих властивостей предметів (пристроїв) провадиться шляхом експериментальної перевірки міцностних властивостей їх конструкції в цілому при статичних та/або динамічних випробуваннях.

4.7.1. Статичні випробування короткоклінкових (до 400мм) предметів (пристроїв).

Міцність та пружність конструкції клинка визначається за схемою: ніж затискається за руків'я у місці кріплення клинка. До вістря прикладається зусилля 49н (5 кг) в напрямку, перпендикулярному площині клинка в обидві сторони. Клинок не повинен вигинатися більше 5% своєї довжини. Після випробування не повинно бути залишкової деформації більш ніж 1% від довжини клинка. Випробування проводяться не менш трьох разів відносно кожного предмету (пристрою) (див. схему 1).

Схема 1

Міцність конструкції вузла з'єднання клинка з руків'ям визначається за схемою: ніж затискається за клинок в 10 мм від місця з'єднання з руків'ям. До верхнього краю руків'я прикладається зусилля 49н (5 кг) в напрямку, перпендикулярному площині клинка в обидві сторони. Після випробування не повинно бути: залишкової деформації, виникнення люфтів, руйнування деталей та механізму ножа. Випробування проводяться не менш трьох разів відносно кожного предмету (пристрою) (див, схему 2).

Схема 2

Міцність конструкції вузла фіксатора в ножах складаних та загальної конструкції ножів нескладаних визначається за схемою: ніж встановлюється на опори біля кінців клинка та руків'я. До місця з'єднання клинка з руків'ям прикладається зусилля 147н (15 кг) в напрямку, перпендикулярному вісі клинка вздовж його площини, в обидві сторони. Після випробування не повинно бути: залишкової деформації, виникнення люфтів, руйнування деталей та механізмів ножа, порушення надійності фіксації. Випробування провадяться не менш трьох разів відносно кожного предмету (пристрою)

Схема 3

Якщо при проведенні всіх зазначених випробувань перераховані вище стосовно кожного виду випробувань пошкодження (дефекти) не виникли, предмет (пристрій) вважається таким, що має достатню для ураження цілі міцність.

Якщо при проведенні одного із зазначених виду випробувань виникає хоча б один дефект (пошкодження, руйнування), предмет (пристрій) вважається таким, що не має достатньої для ураження цілі міцності.

Примітка: статичні випробування за вимогами цього пункту повинні проводитись відносно всіх короткоклинкових предметів (пристроїв).

4.7.2. Динамічні випробування клинкових предметів (пристроїв).

Динамічні випробування провадяться для встановлення можливості неодноразового ураження цілі при застосування досліджуваного предмету (пристрою) типовим для найближчого аналога (аналогів) холодної; зброї способом (способами). Клинкові предмети (пристрої) в залежності від характеру вістря та заточки леза випробовуються шляхом нанесення колючих ударів та/або проведення експериментальних зрізів.

В якості мішені для нанесення колючих ударів використовується суха соснова дошка товщиною до 50 мм. При цьому:

- кількість ударів - до 50 разів, але не менше 10;
- сила ударів максимальна;
- кутовий діапазон напрямків-від 30° до 90°;
- орієнтація площини осі клинка відносно волокон деревини **-поперечна.**

Якщо при проведенні не менш як десяти експериментів не виникло будь-яких ушкоджень предмету (пристрою), а глибина проникнення ушкоджень в матеріал мішені не менше як 10 мм, предмет (пристрій) визнається таким, що має достатні міцнісні властивості для ураження цілі.

Якщо при нанесенні до 10 ударів виникають суттєві деформації та руйнування предмету (пристрою), які роблять неможливим подальше нанесення колючих ударів у зв'язку з можливістю ушкодження експериментатора, експеримент припиняється і досліджуваний об'єкт визнається таким, що не відповідає вимогам технічної забезпеченості.

Якщо при нанесенні до 10 ударів виникають незначні деформації та руйнування окремих фрагментів елементів об'єкту, які не виключають подальше нанесення колючих ударів, додатково наноситься щонайменше 20 експериментальних ударів.

Якщо при нанесенні серії додаткових ударів виникають суттєві деформації та руйнування предмету (пристрою), які роблять неможливим подальше нанесення колючих ударів у зв'язку з повним або частковим (відокремлення елементів) руйнуванням об'єкту та/або можливістю ушкодження експериментатора, експеримент припиняється і досліджуваний об'єкт визнається таким, що не відповідає вимогам технічної забезпеченості.

Якщо при нанесенні серії додаткових ударів зазначені деформації та руйнування предмету (пристрою) не виникають, досліджуваний об'єкт визнається таким, що відповідає вимогам технічної забезпеченості;

Перевірка **заточки** клинків провадиться шляхом огляду та експериментів.

Якщо при огляді встановлено, що на лезі клинка є заводська (фабрична) заточка, кут якої складає 31° і більше, об'єкт вважається **не призначеним** для нанесення різаних ушкоджень.

Якщо кут заточки складає 30° і менше, провадяться п'ятиразові зрізи стрижня товщиною 10-12 мм з березової (або подібної за щільністю) деревини, при цьому зріз має бути рівним, без задири, на лезі клинка не повинно бути вигинів, викрещувань, притуплень.

Якщо експериментальні зрізи та леза клинків після цих експериментів відповідають зазначеним вимогам, об'єкт вважається таким, що має достатні міцнісні властивості для ураження цілі шляхом, нанесення різаних ушкоджень.

При неможливості зробити рівний зріз та/або виникненні на зрізові задири, робиться висновок про непридатність об'єкту у наданому стані для нанесення різаних ушкоджень. В цьому разі **має бути дана оцінка** можливості та складності приведення об'єкту у стан, придатний для нанесення таких ушкоджень. Якщо можливо та нескладно привести об'єкт у стан, придатний для нанесення різаних ушкоджень, **хиби експериментальних зрізів не можуть вважатися достатньою підставою** для висновку про непризначеність предмету (пристрою) для нанесення різаних ушкоджень.

При виникненні у процесі експериментів (по п'ятий включно) хоча б **одного** з вищезазначених дефектів леза - робиться висновок про відсутність у випробуваного об'єкту достатньої міцності для нанесення різаних ушкоджень.

4.7.3. Динамічні випробування металевих предметів (пристроїв).

Динамічні випробування проводяться для встановлення можливості **неодноразового** ураження цілі при застосуванні досліджуваного предмету (пристрою) типовим для найближчого аналога (аналогів) холодної зброї способом (способами). Металеві предмети (пристрої), випробовуються шляхом експериментального кидання (пострілів) у мішень.

Загальні умови випробувань металевих предметів (пристроїв):

- мішень - суха соснова деревина не менш як 50 мм завтовшки;
- кількість кидків (пострілів) - до 50 разів, але не менше 10.

4.7.3.1. Динамічні випробування **простих** металевих предметів проводяться шляхом кидання в мішень у спосіб, характерний для найближчого аналогу холодної зброї при таких додаткових умовах:

- дистанція - 3-5 метрів.

Простий металевий предмет визнається таким, що має достатні уражуючі властивості, якщо при проведенні не менш як десяти експериментів не виникло будь-яких ушкоджень предмету (пристрою), а глибина проникнення ушкоджень в матеріал мішені сягає не менше як 10 мм;

Якщо при контактах з мішенню простого металевого предмету виникли пошкодження уражуючого елемента (вигини, притуплення, викришування) та/або пошкодження (руйнування) внаслідок яких порушується необхідна для ураження цілі балансування предмету, досліджуваний предмет визнається таким, що не має достатніх уражуючих властивостей.

Якщо при здійсненні до 10 кидків виникають незначні деформації та руйнування окремих фрагментів елементів об'єкту, які не виключають подальше нанесення ударів, додатково провадиться щонайменше 20 експериментів.

Якщо при нанесенні серії додаткових ударів виникають суттєві, деформації та руйнування предмету (пристрою), які роблять неможливим подальше нанесення ударів у зв'язку з повним або частковим (відокремлення елементів) руйнуванням об'єкту та/або можливістю ушкодження експериментатора, експеримент припиняється і досліджуваний об'єкт визнається таким, що **не відповідає вимогам технічної забезпеченості**.

Якщо при нанесенні серії додаткових ударів зазначені деформації та руйнування предмету (пристрою) не виникають, досліджуваний об'єкт визнається таким, що **відповідає вимогам технічної забезпеченості**.

4.7.3.2. Динамічні випробування **механічних** металевих предметів (пристроїв) проводяться шляхом метання снаряду і (пострілів) у мішень у спосіб, характерний для найближчої аналогу холодної зброї при таких додаткових умовах:

- дистанція - не менше як 5 метрів і не більше 100 метрів;
- зусилля натягу тятиви для арбалетів та луків не менше як 196 Н (20);
- стріли для арбалетів та луків - з наконечником конічної форми та кутом загострення менше 30°.

Механічний металевий предмет (пристрій) визнається таким, що має достатні уражуючі властивості, якщо при проведенні не менш як десяти експериментів не виникло будь-яких ушкоджень предмету (пристрою), а глибина проникнення ушкоджень в матеріал мішені сягає не менше як:

- при дистанції 5 метрів - глибина не менше 20 мм;
- при дистанції 10 метрів - глибина не менше 15 мм;
- при дистанції 20 метрів - глибина не менше 10 мм.

4.8. Оцінка результатів випробувань і формулювання висновку. На цьому етапі провадиться:

- підсумовування результатів випробувань кожного виду;
- порівняння отриманих при випробуваннях характеристик та параметрів досліджуваних об'єктів з встановленими цією Методикою вимірами;
- формулювання висновку (висновків) про групову належність досліджуваного предмету (пристрою).

4.9. Оформлення результатів досліджень.

Результати досліджень оформлюються висновком встановленої форми

5. МЕТОДИ ТА ПРИЛАДИ КОНТРОЛЮ

5.1. Перевірка зовнішнього вигляду предметів (пристроїв) провадиться візуально як неозброєним оком, так і за допомогою мікроскопів типу МБС та його аналогів.

5.2. Встановлення належності предмета (пристрою) до певного класу, виду та типу предметів (пристроїв) провадиться шляхом їх порівняння із наявними зразками або зображеннями зразків з їх описом.

5.3. Визначення основних розмірних параметрів предметів (пристроїв) глибини експериментальних пошкоджень провадиться гестованим вимірювальним інструментом (наприклад, металевою вимірювальною лінійкою ГОСТ 427-75, штангенциркулем типу ШЦ-1 ГОСТ 166-89, та ін.), які забезпечують потрібну точність вимірювання лінійних розмірів.

5.4. Визначення зусилля натягу тятиви луку чи арбалету а також зусилля під час випробування ножів на міцність провадиться за допомогою динамометрів загального призначення, які перевірені у відповідності до ГОСТ.13782-68.

5.5. Вимірювання величини деформації клинків під час випробування ножів на міцність провадиться за допомогою індикаторів типу 14 25 кл. ГОСТ 577-68 з ціною поділки 0,01 мм або штангенциркулем типу ШЦ-1ГОСТ 166-89.

5.6. Визначення твердості уражаючих елементів (клинків та ін.) провадиться за методом Роквелла у відповідності до ГОСТ 9013-59.

5.7. В якості мішеней використовуються: для нанесення ударів

- суха соснова дошка товщиною 30-50 мм;
- спеціальна мішень, яка по своїй щільності близька до щільності м'яких тканин людини (при необхідності).

для проведення зрізів:

- стрижень товщиною 10-12 мм з березової (або подібної за щільністю) деревини.

5.8. Фотофіксація здійснюється по правилах масштабної зйомки за допомогою фотоапаратів на чорно-білих і кольорових фотоматеріалах або цифрових фотоапаратів, відео чи телекамер, сканерів з наступною обробкою одержаних зображень за допомогою комп'ютера та розпечаткою на принтерах (крім матричних).

При комп'ютерній обробці зображень допускається змінювання:

- яскравості і густини як зображення самого об'єкту (об'єктів), так і фону;
- кольору фону;
- різкості зображення об'єкту (об'єктів) - тільки у напрямку підвищення.

При комп'ютерній обробці зображень забороняється:

- змінювати колір (кольори) досліджуваного об'єкту (об'єктів);
- використання будь-яких комп'ютерних засобів для корегування зображення об'єкту (об'єктів) в цілому або його окремих деталей чи рельєфних елементів поверхонь (в т.ч. номерів, рельєфних малюнків руків'я і т.ін.).

5.9. Під час проведення випробувань можуть застосовуватись також і інші прилади та пристосування як стандартні, так і спеціально розроблені для технічного забезпечення проведення криміналістичних досліджень.

КРИМІНАЛІСТИЧНІ ВИМОГИ ДО ДЕЯКИХ, НАЙБІЛЬШ РОЗПОВСЮДЖЕНИХ, ОБ'ЄКТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

Додаток № 1. НОЖІ МИСЛИВСЬКІ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на ножі мисливські загального призначення, котрі відносяться до мисливського спорядження і призначені для використання тільки в умовах промислового або спортивного полювання.

1.1. Ножі мисливські загального призначення є різновидом холодної клинкової зброї.

2. Основне призначення.

До ножів мисливських загального призначення відносяться ножі, які використовуються для добивання звіра та захисту при його нападі.

3. Види ножів мисливських загального призначення.

Ножі мисливські загального призначення розподіляються на три види:

- нескладані;
- складані;
- розбірні.

4. Необхідні елементи технічної забезпеченості (конструктивні особливості).

4.1. Ножі мисливські загального призначення повинні складатися з клинка та руків'я; мати утик або обмежувач, які забезпечують міцне утримання ножа під час нанесення колючих ударів та безпечність застосування.

4.2. Ножі мисливські загального призначення нескладані та розбірні повинні мати щільне та міцне з'єднання клинка з руків'ям.

4.3. Шарнірне з'єднання клинків ножів мисливських загального призначення складних повинно бути міцним.

4.4. Ножі мисливські загального призначення складані повинні мати фіксатор, який забезпечує жорстке фіксування клинків у розкритому положенні.

4.5. Ріжучі кромки клинка (леза) повинні бути гостро заточені. Допускаються спеціальні види заточки (наприклад, типу "бобрівий зуб") як на усю довжину леза, так і на його частину та/або на обухові.

4.6. На клинку, металевих та інших деталях ножа мисливського загального призначення не припускається наявності дефектів, які зменшують міцність та безпечність виробу.

4.7. Ножі мисливські загального призначення можуть мати додаткові предмети та приладдя як побутового (шило, консервовідкривач і т.ін.), так і спеціального призначення (екстрактор; обтискувальне кільце; пилка для кістки, яка може бути розташована на обухові клинка або у вигляді окремого предмета; клинок для зняття шкіри і т.ін.),

4.8. Пружини ножів мисливських складаних загального призначення повинні надійно утримувати предмети і приладдя як у розкритому, так і в складеному положеннях.

4.9. Конструкція складаних ножів мисливських загального призначення може бути і з безпружинною фіксацією клинка, предметів та приладдя.

4.10. Клинки, предмети та приладдя ножів мисливських загального призначення складаних повинні безперешкодно вручну або автоматично вийматися з пазів руків'я.

4.11. Руків'я ножів мисливських загального призначення повинні забезпечувати безпечність під час використання.

4.12. Ножі мисливські можуть мати рельєфний номер для реєстрації та клеймо виробника.

5. Техніко-криміналістичні вимоги.

5.1. Цією Методикою встановлюються граничні мінімальні параметри для клинків ножів мисливських загального призначення (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами діючими в Україні):

- довжина клинка не менша як 90 мм;
- товщина обуху не менша за 2,6 мм;
- мінімальна твердість клинку, що виготовлений із вуглецевої сталі – не менш, як 50 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);
- мінімальна твердість клинку, що виготовлений із корозійно-стійкої сталі - не менш, як 45 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);
- кут загострення ріжучої кромки леза - не більше як 25 ± 5 град. -

5.2. Міцність та пружність клинків і конструкції в цілому мисливських ножів загального призначення визначається згідно вимог цієї Методики.¹

6. Під час аналізу встановлених у ході дослідження криміналістичних ознак ножів мисливських загального призначення, визначальними є ознаки, вказані у п.п. 2; 4.1; 4.4; 4.11; 5 цього Додатку.

Додаток 2. КИНДЖАЛИ МИСЛИВСЬКІ

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на кинджали мисливські, котрі відносяться до мисливського спорядження, і розраховані для використання їх в умовах промислового або спортивного полювання.

1.1. Кинджали мисливські є різновидом мисливської холодної клинкової зброї

2. Основне призначення.

Кинджали мисливські загального призначення служать для ураження та добивання звіра, а також для захисту при його нападі.

3. Види кинджалів мисливських.

Кинджали мисливські розподіляються на два види:

- нескладані;
- розбірні.

4. Необхідні елементи технічної забезпеченості (конструктивні особливості).

4.1. Кинджали мисливські повинні складатися з клинка та руків'я, мати утик-(обмежувач) на руків'ї, який забезпечує міцне утримання ножа під час нанесення колючих ударів та безпечність застосування.

4.2. З'єднання клинка кинджалів мисливських нескладаних та розбірних з руків'ям повинно бути щільним та міцним.

4.3. Кинджали мисливські повинні мати симетричну дволезну форму клинка з гострим бойовим кінцем (вістряем).

4.4. Ріжучі кромки клинка (лез) повинні мати гостру затонку.

4.5. Вістря мисливських кинджалів повинно знаходитись на середній лінії клинка.

4.6. На клинку, на металевих та інших деталях кинджалів мисливських не припускається наявність дефектів, які зменшують міцність та безпечність виробу.

4.7. Кинджали мисливські промислового виготовлення не повинні мати додаткових предметів та приладдя як побутового, так і спеціального призначення (за винятком розміщених у внутрішній порожнині руків'я).

4.8. Руків'я кинджалів мисливських повинні забезпечувати безпечність під час використання.

4.9. Кинджали мисливські можуть мати рельєфний номер для реєстрації та клеймо виробника.

5. Техніко-криміналістичні вимоги.

5.1. Цією Методикою встановлюються граничні мінімальні параметри для клинків кинджалів мисливських (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами, діючими в Україні):

- довжина не менша за 150 мм;

- товщина обуху не менша за 4 мм.

мінімальна твердість клинку, що виготовлений із вуглецевої сталі - не менш, як 50 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);

- мінімальна твердість клинку, що виготовлений із корозійно-стійкої сталі - не менш, як 45 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);

- кут загострення ріжучої кромки леза - не більше як $25^{\circ} \pm 5^{\circ}$; - кут загострення вістря - не більше як 30° .

5.2. Міцність та пружність клинків і конструкції в цілому мисливських кинджалів визначається згідно вимог цієї Методики.

6. Під час аналізу встановлених у ході дослідження криміналістичних ознак кинджалів мисливських, **визначальними є** ознаки, вказані у п.п. 2; 4.1; **4.3**; 4.8; 5 цього Додатку.

Додаток № 3. НОЖІ МИСЛИВСЬКІ СПЕЦІАЛЬНІ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на ножі

МИСЛИВСЬКІ СПЕЦІАЛЬНІ ПОДВІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, котрі відносяться до мисливського спорядження, і призначені для використання їх тільки в умовах промислового або спортивного полювання (у тому числі підводного).

1.1. Ножі мисливські спеціальні подвійного призначення є різновидом мисливської холодної клинкової зброї.

2. Основне призначення.

Ножі мисливські спеціальні подвійного призначення призначені для добивання звіра та крупної риби і для захисту при їхньому нападі, а також для виконання деяких допоміжних операцій (зняття шкіри тварин, оброблювання їхніх туш і т.ін.).

3. Види ножів мисливських спеціальних подвійного призначення, які є різновидом мисливської холодної клинкової зброї.

3.1. Ножі, які служать для обробки туш та (або) зняття шкіри, а також які можуть бути використані для добивання звіра та захисту при його нападі.

3.2. Ножі для підводного полювання, які служать для обробки туш та (або) зняття шкіри, а також які можуть бути використані для добивання морського звіра і крупної риби та захисту при їхньому нападі.

3.3. За особливостями конструкції ножі мисливські спеціальні подвійного призначення розподіляються на:

- нескладані;

- складні;

- розбірні.

4. Необхідні елементи технічної забезпеченості (конструктивні особливості).

4.1. Ножі мисливські спеціальні подвійного призначення повинні складатися з клинка та руків'я, мати утик або обмежувач, які забезпечують міцне утримання ножа під час нанесення колючих ударів при добиванні звіра або крупної риби та безпечність застосування під час обробки туш та зняття шкіри.

4.2. З'єднання клинка ножів мисливських спеціальних подвійного призначення нескладаних та розбірних з руків'ям повинно бути щільним та міцним.

4.3. Ножі мисливські спеціальні подвійного призначення складні повинні мати фіксатор, який забезпечує жорстке фіксування клинків у розкритому положенні.

4.4. Ріжучі кромки клинка (леза) повинні бути гостро заточені. Допускаються спеціальні види заточки (наприклад, типу "бобровий зуб") як на усю довжину леза, так і на його частину та/або на обухові.

4.5. На клинку, металевих та інших деталях ножа мисливського загального спеціального подвійного призначення не припускається наявності дефектів, які зменшують міцність та безпечність використання виробу.

4.6. До комплекту ножів мисливських спеціальних подвійного призначення можуть входити додаткові предмети та приладдя як побутового призначення (шило, консервовідкривач і т. ін.), так і спеціального призначення: екстрактор; обтискувальне кільце; пила для кістки, яка може бути розташована на обусі клинка або у вигляді окремого предмета; спеціальний клинок для зняття шкіри і т. ін.

4.7. Конструкція складаних ножів мисливських спеціальних подвійного призначення може бути і з безпружинною фіксацією клинка.

4.8. Клинки, предмети та приладдя ножів мисливських спеціальних подвійного призначення повинні забезпечувати безпечність під час застосування.

4.9. Клинки, предмети та приладдя ножів мисливських загального призначення складаних повинні вільно вручну або автоматично вийматися з пазів руків'я.

4.10. Руків'я ножів мисливських спеціальних, подвійного призначення повинні забезпечувати безпечність під час використання.

4.11. Ножі мисливські можуть мати рельєфні номер для реєстрації та клеймовиробника.

5. Техніко-криміналістичні вимоги.

5.1. Цією Методикою встановлюються граничні мінімальні розміри для клинків ножів мисливських загального призначення (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами, діючими в Україні):

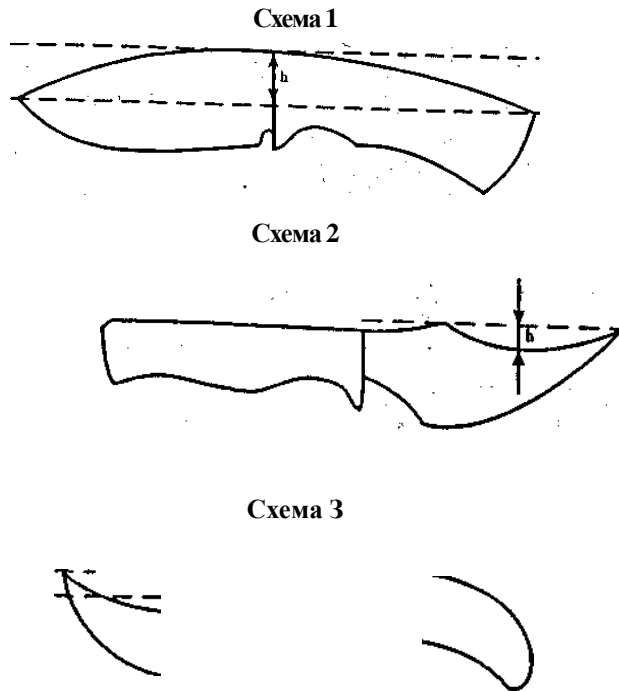
- довжина клинка не менша як 90 мм;

- товщина обуху не менша за 2,6 мм;

- найбільший вигин обуха клинка вверх від умовної лінії, що з'єднує вістря клинка і верхній край руків'я, не повинен

перебільшувати 15 мм (див. схему 1); найбільший вигин обуха клинка вниз, до леза, не повинен перебільшувати 5 мм (див. схему 2); вістря клинка не повинно виступати більш ніж на 5 мм над лінією обуха (див. схему 3).

- мінімальна твердість клинку, що виготовлений із вуглецевої сталі - не менш, як 50 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);
- мінімальна твердість клинку, що виготовлений із корозійно-стійкої сталі - не менш, як 45 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);
- кут загострення ріжучої кромки леза - не більше як $25^\circ \pm 5^\circ$.

5.2. Міцність та пружність клинків і конструкції в цілому мисливських ножів подвійного призначення визначається згідно вимог цієї Методики.

6. Під час аналізу встановлених у ході дослідження криміналістичних ознак ножів мисливських спеціальних подвійного призначення, визначальними є ознаки, вказані у п.п. 2; 4.1; 4.3; 4.8; 5 цього Додатку.

Додаток № 4. НОЖІ МИСЛИВСЬКІ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на ножі мисливські спеціального призначення, котрі відносяться до мисливського спорядження, і призначені як для використання їх в умовах промислового або спортивного полювання (в тому числі і підводного), так і для господарських потреб (для зняття шкіри свійських тварин та обробки їхніх туш, в якості господарсько-побутових ножів та допоміжних інструментів).

1.1. Ножі мисливські спеціального призначення є різновидом ножів господарсько-побутового призначення і до холодної зброї не відносяться.

2. Основне призначення.

Ножі мисливські спеціального призначення застосовуються для виконання різних господарсько-побутових операцій.

До ножів мисливських спеціального призначення, які є господарсько-побутовими, відносяться:

- ножі, які служать для обробки туш та/або зняття шкіри як в умовах промислового або спортивного полювання, так і для господарських потреб.

3. Види ножів мисливських спеціального призначення.

Ножі мисливські спеціального призначення розподіляються на три види:

- нескладані;
- складай і;
- розбірні.

4. Конструктивні особливості.

4.1. Ножі мисливські спеціального призначення повинні складатися з клинка та руків'я, які забезпечують безпечність застосування під час обробки туш та зняття шкіри, а також при виконанні інших господарсько-побутових операцій.

4.2. З'єднання клинка ножів мисливських спеціального призначення нескладних та розбірних з руків'ям повинно бути достатньо щільним та міцним.

4.3. Клинок складаних ножів мисливських спеціального призначення в розкритому положенні може жорстко фіксуватися (можлива наявність фіксатора).

4.4. Ріжучі кромки клинка (леза) можуть бути гостро заточені. Допускаються спеціальні види заточки (наприклад, типу "бобровий зуб") як на усю довжину леза, так і на його частину.

4.5. На клинках ножів мисливських спеціального призначення можуть бути додаткові приладдя побутового та спеціального призначення (наприклад, пилка для кістки, розташована на обусі клинка; вістря клинка, виконане у вигляді відкрутки; спеціальні вирізи на клинку і т. ін.).

4.6. До комплекту ножів, мисливських спеціального призначення можуть входити: додаткові клинки, які не фіксуються, котрі можуть складатися у руків'я, предмети та приладдя як побутового (шило, відкрутка, консервовідкривач і т. ін.), так і спеціального (пилка для кістки, екстрактор і т. ін.) призначення, котрі можуть як складатися у руків'я, та і розміщуватися всередині руків'я, піхвах або чохла.

4.7. Конструкція складаних ножів мисливських спеціального призначення може бути як з пружинною, так і з безпружинною фіксацією клинка, предметів та приладдя.

4.8. Руків'я ножів мисливських спеціального призначення повинні забезпечувати безпечність використання ножів.

4.9. Ножі мисливські спеціальні можуть мати рельєфне клеймо виробника.

5. Технічні характеристики.

5.1. Цією Методикою встановлюються граничні розміри для клинків ножів мисливських спеціального призначення, які не є холодною зброєю (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами, діючими в Україні):

- довжина до 150 мм при наявності утику або обмежувача;
- довжина до 220 мм при відсутності утику або обмежувача
- товщина обуху менша за 2,4 мм.
- найбільший вигин обуху клинка наверх від умовної лінії, що з'єднує вістря клинка і верхній крає руків'я, перебільшує 15 мм (див. схему 1);

Твердість клинків ножів мисливських спеціального призначення цією методикою не регламентується.

6. Під час аналізу встановлених у ході дослідження криміналістичних ознак ножів мисливських спеціального призначення, **визначальними** є ознаки, вказані у п.п. 2; 4.1; 4.3; 4.8; 5 цього Додатку.

Додаток № 5. НОЖІ ДЛЯ ВИЖИВАННЯ

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на ножі для виживання, котрі відносяться до мисливського та/або спеціального спорядження і використовуються як в умовах промислового або спортивного полювання (у якості мисливських ножів загального призначення), так і в тяжких похідних умовах, мандрівках та під час занять спортивним туризмом, у тому числі, його спеціальними видами т альпінізмом та водним туризмом.

1.1. Ножі для виживання є різновидом холодної клинкової зброї.

2. Основне призначення.

Ножі для виживання призначені для ураження цілі і виконання побутових та інших операцій у тяжких похідних умовах.

3. Ножі для виживання випускаються тільки одного **виду**: - нескладані.

4. Необхідні елементи технічної забезпеченості (конструктивні особливості).

4.1. Ножі для виживання повинні складатися з клинка та руків'я, мати утик або обмежувач, які забезпечують міцне утримання ножа під час нанесення колючих ударів та безпечність застосування.

4.2. З'єднання клинка ножів для виживання з руків'ям повинно бути щільним та міцним.

4.3. Ріжучі кромки клинка (леза) повинні бути гостро заточені. Допускаються спеціальні види заточки (наприклад, типу "бобровий зуб") як на усю довжину леза, так і на його частину, також одно- або дворядна пилка.

4.4. На поверхні клинка, на металевих та інших деталях ножа для виживання не припускається наявність дефектів, які зменшують міцність та безпечність його використання.

4.5. До комплекту ножів для виживання можуть входити додаткові предмети та приладдя як побутового (шило, консервовідкривач, компас і т. ін.), так і спеціального призначення (екстрактор; обтискувальне кільце; пилка для кістки; приналежності для риболовлі; ніж для знімання шкіри; тятива; аптечка; сірники і т. ін., які розміщуються в порожнині руків'я або в чохла чи піхвах ножа).

4.6. Відмінною конструктивною особливістю руків'я ножів для виживання є те, що воно при значній міцності як правило - порожнисте і зачинається тильником за допомогою різьбового з'єднання. Така конструкція забезпечує компактне зберігання додаткових предметів та приладдя, а також можливість насаджування ножа на ратище (в цьому разі він прислугується у ролі наконечника списа).

4.7. Руків'я ножів для виживання повинні забезпечувати безпечність під час їх використання.

4.8. Ножі для виживання можуть мати рельєфні номер для реєстрації та клеймо виробника.

5. Технічні характеристики.

5.1. Цією Методикою встановлюються граничні мінімальні параметри клинків ножів для виживання (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами діючими в Україні):

- довжина не менша за 90 мм; товщина обуху не менша за 2,6 мм;
- мінімальна твердість клинку, що виготовлений із вуглецевої сталі - не менш, як 50 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);
- мінімальна твердість клинку, що виготовлений із корозійностійкої сталі - не менш, як 45 НКС (при відсутності ДСТУ, ТУ, діючих в Україні, якими встановлені інші значення твердості);
- мінімальний кут загострення ріжучої кромки леза - не більше як 25 ± 5 град.

5.2. Міцність та пружність клинків і конструкції в цілому ножів для виживання визначається згідно вимог цієї Методики

6. Під час аналізу встановлених у ході дослідження криміналістичних ознак ножів для виживання, **визначальними** є ознаки, вказані у п.п. 2; 3; **4.1; 4.5**; 4.6; 4.7; 5 цього Додатку.

Додаток №6. НОЖІ ТУРИСТИЧНІ

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на ножі туристичні, котрі відносяться до туристичного спорядження і використовуються в похідних умовах під час занять спортивним туризмом, в т.ч. його спеціальними видами (альпінізмом та водним туризмом).

1.1. Ножі туристичні є різновидом ножів господарсько-побутового призначення і до холодної клинкової зброї не відносяться.

2. Основне призначення.

Ножі туристичні призначені для виконання різних господарсько-побутових операцій у похідних умовах.

3. Види ножів туристичних.

Ножі туристичні розподіляються на три види:

- нескладані;
- складані;
- розбірні.

Примітка. Ножі туристичні нескладані можуть бути виготовлені за типом ножів для виживання.

4. Конструктивні особливості.

4.1. Ножі туристичні повинні складатися з клинка з однолезною заточкою та руків'я; можуть мати утик, обмежувач або підпальцеві виймки на руків'ї, які забезпечують міцне утримання ножа та безпечність його застосування при виконанні господарських та спеціальних робіт у похідних умовах.

4.2. З'єднання клинка ножів туристичних нескладаних та розбірних з руків'ям повинно бути достатньо щільним та міцним.

4.3. Шарнірне з'єднання клинків ножів туристичних складаних повинно бути достатньо міцним.

4.4. Клинок складаних ножів туристичних в розкритому вигляді може жорстко фіксуватися (мати фіксатор).

4.5. Ножі туристичні можуть мати додаткові предмети та приладдя як побутового (шило, консервовідкривач т. ін.), так і спеціального призначення (пилка для дерева, яка може бути розташована на обухові клинка або у вигляді окремого предмета; компас на набалдашнику руків'я, а також інші предмети та приладдя, які можуть розташовуватися у порожнині руків'я).

4.6. Конструкція складаних ножів туристичних може бути і з безпружинною фіксацією клинка, предметів та приладдя.

4.7. Ножі туристичні можуть мати клеймо виробника, позначення виду матеріалу клинка (наприклад, "ЗТАІМБЕЗЗ 8ТЕЕБ" - нержавіюча сталь) та номер виробу за каталогом фірми-виробника.

5. Технічні характеристики.

5.1. Цією Методикою встановлюються граничні параметри для клинків ножів туристичних (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами діючими на Україні):

- довжина не більша за 150 мм при наявності в конструкції ножа утику чи обмежувача;
- довжина не більша за 220 мм при відсутності в конструкції ножа утику чи обмежувача;
- товщина обуху не більша за 2,4 мм.

Товщина обуху туристичних ножів усіх видів може бути більше ніж 2,4 мм, якщо довжина їхніх клинків менша за 90 мм.

Твердість клинків ножів туристичних цією Методикою не регламентована.

6. Під час аналізу встановлених у ході дослідження ознак ножів туристичних, **визначальними** є ознаки, вказані у п.п. 2; 4.1; 4.4; 4.6; 5 цього Додатку.

Примітка: На ножі господарчі спеціальні (туристичні) **українського промислового виробництва** поширюються вимоги ДТС України 367-91, у яких, зокрема передбачено: загальна довжина ножів - від 210 мм до 370 мм; максимальна товщина клинку - 4,5 мм; максимальна маса - 0,50 кг; обов'язкова наявність заводських маркувальних позначок

Додаток № 7. СУВЕНІРНІ ВИРОБИ, КОНСТРУКТИВНО СХОЖІ З ХОЛОДНОЮ ЗБРОЄЮ

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на сувенірні вироби, які конструктивно схожі з холодною зброєю.

1.1. Сувенірні вироби, конструктивно схожі зі зброєю, є різновидом виробів господарсько-побутового призначення і до холодної зброї не відносяться.

2.. Основне призначення.

Сувенірні вироби, які конструктивно схожі з холодною зброєю, призначені для прикрашання інтер'єру приміщень, одягу, колекціонування і т.ін.

3. Види сувенірних виробів, конструктивно схожих з холодною зброєю.

3.1. Сувенірні вироби виготовляються як імітація холодної зброї, мають зовнішній вигляд, подібний вигляду визначених зразків холодної зброї, але не мають повною мірою їх бойових властивостей.

3.2. Сувенірні вироби, конструктивно схожі з холодною зброєю, можуть виготовлятися у вигляді:

- копій зразків холодної зброї певного виду з точним відтворенням його зовнішнього вигляду та розмірних характеристик, але із значно послабленою конструкцією, яка практично позбавляє виріб бойових властивостей;
- макетів зразків холодної зброї певного виду, значно менших найближчих аналогів холодної зброї за розмірами, що не дозволяють використовувати їх у якості відповідної зброї;
- муляжів, які відтворюють лише зовнішній вигляд холодної зброї, але зовсім позбавлені бойових властивостей.

4. Конструктивні особливості.

4.1. Сувенірні вироби, які виготовлені за типом холодної зброї, повинні відповідати за зовнішнім виглядом зразкам холодної зброї, що історично склалися, можуть мати всі або основні конструктивні елементи, подібні елементам найближчих аналогів холодної зброї, проте мають відрізнятися від останніх за такими ознаками: способом і міцністю кріплення елементів; видом матеріалів, з яких вони виготовлені; характером будови "уражуючих" елементів (леза, вістря і т.ін.).

5. Технічні характеристики.

5.1. Цією Методикою встановлюється, що сувенірні вироби, конструктивно схожі з холодною зброєю, повинні відповідати хоча б одній з наступних вимог (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами, діючими в Україні):

А) мати послаблені конструктивні характеристики кріплення "уражуючого" елемента (елементів). Наприклад, кріплення хвостовика клинка з руків'ям має бути послабленим (за рахунок штучного стоншення перерізу хвостовика клинку, застосуванням для кріплення клинку у руків'ї крихких маломіцних матеріалів типу сірки чи сургучу) таким чином, щоб виріб руйнувався під час спроби використання його як зброї.

Примітка. Сувенірні вироби, які виконані за типом довгоклинкової холодної зброї, можуть бути виготовлені з бойової

зброї, при цьому послаблення конструкції здійснюється шляхом нанесення пропилю впоперек клинка в місці його кріплення до ефесу. Пропил повинен обов'язково перетинати вісь хвостовика й своєю глибиною забезпечувати руйнування виробу в цьому місці під час спроби використання його як зброї.

Б) "уражучі" елементи повинні бути виготовлені з матеріалів і мати будову, які виключають застосування виробів в якості зброї.

Відносно клинкових виробів: твердість клинків сувенірних виробів, виготовлених за типом клинкової холодної зброї, повинна бути **нижча за 25 НКС**; леза клинків повинні бути непридатними для нанесення різаних або рубаних ушкоджень (можуть мати імітацію заточки з притупленою кромкою); вістря клинків повинні бути непридатними для нанесення колотих ушкоджень.

Відносно виробів, виготовлених за типом ударно-дробильної холодної зброї: повинні виготовлятися тільки з матеріалів, які забезпечують цілковиту відсутність у цих виробів бойових властивостей (з пап'є-маше, пінопласту, м'якої гуми, деревини м'яких порід, легких м'яких металів і т.

В) мати значно менші розміри і міцнісні характеристики відносно найближчих аналогів холодної зброї.

Для виготовлення сувенірних виробів у вигляді макету зменшеного розміру можуть застосовуватися матеріали, що відповідають матеріалам, з яких виготовляється холодна зброя. При цьому розміри "уражучого" елемента та його частин мають бути значно меншими, чим граничні розміри уражучих елементів холодної зброї, зазначені у п.4 цієї Методики.

Додаток №8. АРБАЛЕТІ БОЙОВІ, СПОРТИВНІ МИСЛИВСЬКІ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ, ТА СТІЛИ ДО НИХ

1. Дані технічні вимоги розповсюджуються на арбалети бойові спортивні і мисливські (та стріли до них), які використовуються у спортивних та мисливських цілях.

1.1. **Арбалети бойові, спортивні і мисливські, які використовуються у спортивних, мисливських та інших цілях і можуть уражати ціль на значній (20 м і більше) відстані, є різновидом металевих холодної зброї.**

2. Основне призначення.

Арбалети бойові, спортивні та мисливські призначені для ураження цілі на значній (20 м і більше) відстані і використовуються, відповідно, під час проведення бойових і спеціальних операцій, спортивних тренувань(змагань) та при полюванні.

3. **Види.** Арбалети, що є холодною зброєю, поділяються на три категорії:

- бойові
- спортивні;
- мисливські.

4. Конструктивні особливості.

4.1. Арбалети повинні складатися із корпусу та лука; мати спусковий гачок механічної дії, фіксатор стріл (крім арбалетів зі стрілами, які обладнані хвостовиками за типом стріл для стрільби з лука), тятиви, а також можуть мати систему прицільних пристосувань.

4.2. Лук арбалету виготовляється із достатнього за своїми міцнісними та пружними властивостями матеріалу і складається з однієї чи двох частин.

4.3. Тятива арбалетів виготовляється з неметалевих матеріалів або металевого тросу.

4.4. Стріли для арбалетів виготовляються із міцних матеріалів

Міцність визначається за результатами випробувань.

4.5. Розмір оперення стріл і кількість пір'їн цією Методикою не регламентуються.

5. Необхідні елементи технічної забезпеченості (конструктивні особливості).

5.1. Міцність та пружність конструкції арбалетів спортивних та мисливських визначається згідно вимог цієї Методики, передбачених п.п. 4.

Примітка. Конструктивні характеристики деяких спортивних арбалетів, які відносяться до холодної зброї:

А) На підставі положень "Правил проведення змагань з стрільби з арбалету", виданих Міжнародним Союзом арбалетників, технічних умов на виготовлення різноманітних зразків арбалетів та стріл до них та криміналістичної практики, цією Методикою встановлені наступні технічні параметри арбалетів спортивних категорії ФІЛД" (польовий) і стріл до них (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами):

- довжина прицільної лінії - до 720 мм;
- розмах луку - до 900 мм;
максимальний робочий хід тятиви - до 300 мм;
- маса арбалету - до 10 кг;
- зусилля натягу тятиви - не менше 196н (20) кг;
- маса стріли - не більш за 21 г;
- довжина стріли - 304 - 457 мм;
- діаметр наконечника стріли - 6 мм;
- кут загострення вістря наконечника стріли до 30°.

Б) На підставі положень "Правил проведення змагань з стрільби з арбалету", виданих Міжнародним Союзом арбалетників, технічних умов на виготовлення різноманітних зразків арбалетів спортивних та стріл до них та криміналістичної практики, цією Методикою встановлені наступні технічні параметри арбалетів спортивних категорії "МАТЧ" і стріл до них (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами)

- довжина прицільної лінії - до 720 мм;
- розмах луку - до 608 мм;
- маса арбалету - до 6,5 кг;
- зусилля натягу тятиви - не менше як 196н (20) кг;
- довжина стріли для стрільби на дистанції до 30 м - 300 - 450 мм;
- форма наконечника стріли - оживальна або циліндро-конічна, кут загострення вістря наконечника стріли - до 30°, діаметр наконечника - не більш ніж на 2 мм більший за діаметр тіла стріли

В) Під час стрільби на відстані 10 метрів вживається спеціальний снаряд-болт, діаметр наконечника якого - 6 мм.

6. Під час аналізу встановлених у ході дослідження криміналістичних ознак визначальними є ознаки, вказані у п.п. 2, 4.1, 5 цього Додатку.

Додаток №9. АРБАЛЕТИ СПОРТИВНІ І АРБАЛЕТИ ДЛЯ РОЗВАГ ТА СТРІЛИ ДО НИХ, ЩО НЕ ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ

1. Дані технічні вимоги розповсюджуються на арбалети спортивні і арбалети для розваг та відпочинку, що не можуть уражати ціль на значній відстані і використовуються у спортивних та розважальних цілях.

1.1. Арбалети спортивні і арбалети для розваг та відпочинку що не можуть уражати ціль на значній відстані до холодної зброї не відносяться.

2. Основне призначення.

Арбалети спортивні і арбалети для розваг та відпочинку призначені, відповідно, для проведення спортивних тренувань(змагань) та для розваг і відпочинку.

3. Види.

Арбалети, що не є холодною зброєю, поділяються на:

- спортивні;
- для розваг та відпочинку.

4. Конструктивні особливості.

4.1. Арбалети повинні складатися із корпусу та лука; мати спусковий гачок механічної дії, фіксатор стріл (крім арбалетів зі стрілами, які обладнані хвостовиками за типом стріл для стрільби з лука), систему прицільних пристосувань, тятиви.

4.2. Лук складається з однієї чи двох частин.

4.3. Тятива арбалетів спортивних та арбалетів для розваг виготовляється виключно з неметалевих матеріалів.

4.4. Стріли для арбалетів спортивних та арбалетів для розваг виготовляються із будь-якого матеріалу.

4.5. Розмір оперення стріл і кількість пір'їн цією Методикою не регламентуються.

5. Технічні характеристики.

5.1. На підставі положень "Правил проведення змагань з стрільби з арбалету", виданих Міжнародним Союзом арбалетників, технічних умов на виготовлення різноманітних зразків арбалетів та стріл до них та криміналістичної практики, цією Методикою встановлені наступні технічні параметри арбалетів спортивних та арбалетів для розваг і стріл до них (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами, діючими в Україні):

- розмах луку - до 450 мм;
- максимальний робочий хід тятиви - до 300 мм;
- зусилля натягу тятиви - до 196 н (20 кг);
- маса стріли - не більш за 21 г;
- довжина стріли - до 200 мм;
- діаметр стріли - до 8 мм;
- будова наконечника стріли повинна виключати проникнення стріли в суху соснову дошку на глибину більше 8 мм;
- кут загострення вістря наконечника стріли не менше 30⁰

5.2. У арбалетів спортивних та арбалетів для розваг не дозволяється використання:

- електронних, пневматичних і гідравлічних пристосувань;
- збільшувальних (оптичних) прицільних пристосувань;
- ременів для надання сталості арбалету.

Додаток № 10. ЛУКИ СПОРТИВНІ І МИСЛИВСЬКІ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ, ТА СТРІЛИ ДО НИХ.

1. Дані техніко-криміналістичні вимоги розповсюджуються на луки спортивні і мисливські (та стріли до них), які використовуються у спортивних та мисливських цілях.

1.1. **Луки спортивні і мисливські, які можуть уражати ціль на значній (20 м і більше) відстані, відносяться до металеві холодної зброї.**

2. Основне призначення.

Луки спортивні і мисливські, призначені для ураження цілі на значній відстані, використовуються, відповідно, під час проведення спортивних тренувань(змагань) та при полюванні.

3. Види луків, що відносяться до холодної зброї:

- спортивні;
- мисливські.

4. Конструктивні особливості.

4.1. Луки повинні складатися із корпусу, двох дуг з блоком чи без нього, затвора, тятиви.

4.2. Лук виготовляється з будь-якого достатньо міцного матеріалу. Луки спортивні мають довільну форму і розміри, які забезпечують їх використання для стрільби на відстані від 18 до 70 метрів для жінок та до 90 метрів для чоловіків.

4.3. Стріли для луків спортивних виготовляються з будь-якого матеріалу, довільної довжини.

4.4. Розмір оперення стріл та кількість пір'їн не обмежується.

5. Необхідні елементи технічної забезпеченості (конструктивні особливості).

5.1. На підставі положень Державних стандартів, вимог "Правил проведення змагань з стрільби з луку", затверджених Міжнародною федерацією стрільби з луку, технічних умов на виготовлення різноманітних зразків луків спортивних і мисливських та стріл до них, цією Методикою встановлені наступні технічні параметри луків спортивних для чоловіків та жінок і стріл до них (якщо інше не передбачено офіційно затвердженими нормативними та технічними документами, діючими в Україні): зусилля натягу тятиви не менше як 196 н (20 кг);

наконечник стріли для луків спортивних має оживальну форму;

наконечник стріли для луків мисливських має довільну форму.

Примітка. Луки для відпочинку та розваг (**які не є холодною метальною зброєю**) повинні мати силу натягу тятиви до 196н (20 кг) і конструкцію стріли, яка виключає її проникнення в суху соснову дошку більш ніж на 8 мм.

Розробники проекту

Рибалко Я.В. - заступник начальника ЕКУ МВС України, голова робочої групи;

Прохоров-Лукін Г.В. - завідувач лабораторією Київського НДІСЕ, к.ю.н., заступник голови робочої групи;

Бергер В.Є. - провідний науковий співробітник Київського НДІСЕ, кю.н.;

Самусь В.Р. - заступник начальника відділу ЦҚД при ЕКУ МВС України;

Ягодін О.П. - завідувач сектора Київського НДІСЕ;